פשיטא כיון דאפקוה קיימא לה ברשותייהו לכל מילי. גהולאה לגזלה מיירי מתני׳ כדמוקי לה בירושלמי וא״מ ומגליה דקיימא ברשותייהו אפי׳ להתחייב על מה שהיא מזקת דאהכי קאי דקתני וילאתה והזיקה לליכא למימר כי היכי דמסקה לשומר חנם והשואל נכנסו תחת בעלים ה״ה גזלן דלגמא שומר הוא דמחייב אבל גזלן לא דמגיגו דברים שהשומר חייב והגזלן פטור שהרי בכחשה בהמה הכחשה דהדרא ובפירות שהרקיבו מקנת מוכח בהגחל קמא (לקמן ד׳ לא:) דגזלן אומר לו הרי שלך לפניך משום דלא חשיב שינוי ולא קיינהו ופטור אפילו בפשיעה דלא קבל עליו שמירה אבל שומר כיון שמתחייב בכחשה דלא הדר׳ ובהרקיבו כולם אם נעשו בפשיעה כמו כן יתחייב בכחשה דהדרא ובהרקיבו מקנתם כיון דקבל עליו שמירה דלמה לא יתחייב זה כמו זה שאין השומר קונה בשינוי ואפילו שואל דקי״ל דאף לשואל שמין כדרב כהנא ורב אסי (לעיל ד׳ יא.) ואין לומר דמתחייבי לפי שאין יכולין לקיים בה מצות השבה דמשתלם מגופו דבשן ורגל איירי מתני׳ ויש כאן השבה מעליא כשמחזירים אותה לבעלים וי״ל דסברא הוא דגזלן נכנס תחת הבעלים דכיון שהוליא מרשות בעלים שהיו חייבין בשמירתה ואין הבעלים יכולים לשומרה לפי שנגזלה מהם יש על הגזלן לשומרה דלענין מזקין אקרו בעלים כל מי שבידו לשומרה ולא דמי לתפסו ניזק לר״ע (לעיל ד׳ לו:) דאפי׳ שומר חנם אינו על חלק חבירו דשותף אין מתכוין להחזיק רק בשלו ואינו בא להוליא חלק חבירו מרשותו כמו גזלן ועוד כיון דגזלן קמה ליה ברשותיה גם לענין אונסין יש לחשב בעלים יותר משותף והכי משמע לישנא דקמה ברשותייהו לכל מילי (א) מה שהוא ברשותו לכל מילי יש לו להוציא כאן:

המעמיד בהמת חבירו על קמת חבירו חייב. ואע״פ שאין הבהמה שלו חייב מטעם שן ורגל דאע״ג דכתיב בעירה כדידיה חשיבא הואיל והוא עשה כמו מדליק פשתנו של חבירו בגרו של חבירו אבל אין לפרש דמחייב מטעם אש דברי הזיקא שלא תאכל כדאמר לעיל (דף מז:) דא״כ מטעם זה ה״ל להתחייב [א] אפילו בדא״ר ולא משתמע בשום דוכתא דלחייב ברשות הרבים שן אפילו מקרב בהמתו אבל הפירות ומעמידה עלייהו: **הכישה** אמרת לן. ותחילה היה סובר דמעמיד בהמה היינו שמחזיק בידו האפסר ומוליכה ממש על הקמה ומעמידה שם ולהכי הוה פשיטא טפי: **וליסטים** נמי שהכישוה. לגזלה מיירי כדמוקי לה בירושלמי ולא חשיב לה מילתא דפשיטא כמו שהיה חושב המקשה ולא חייש לפרש למה אין פשיטא לפי שקל להבין: **בההיא** הנאה דלא קבעי למיתב ריפתא לעניא. משום דעושק במצוה ודוקא בשעה דמתעסק בה כגון שוטה לצורכה או משום עסק שצריך לה לאבילה אבל בשביל שאבילה בביתו לא יפטר מלמיתב ריפתא לעניא כיון שיכול לקיים שתיהם כדמוכח בסוכה (דף כה. ושם) ד) דלא נפקא לן מקרא דעוסק במצוה פטור מן המצוה [ב] אלא דוקא היכא שאינו יכול לקיים שתיהם וסברא הוא דאטו אדם שיש לו תפילין בראשו וציצית בבגדו ומזוזה בפתחו יפטר מן המצות ועוד דבפרק אין בין המודר (נדרים לג:) אמר דפרוטה דרב יוסף לא שכיח ואי פטרת ליה כל זמן שהאבילה בביתו שכיח ושכיח הוא פסק ר״ח וה״ג דהלכה כרב יוסף משום דאמרינן באין בין המודר (שם) דכ״ע אית להו פרוטה דרב יוסף ואפילו מאן דשרי למודר להחזיר אבידה לא שרי אלא משום דפרוטה דרב יוסף לא שכיח ואור״י דאינה ראויה כלל דגם רבה מודה לרב יוסף דעוסק במצוה פטור מן המצוה אלא דס״ל דלא נעשה שומר שכר בכך ומ״מ הוא נהנה לכך אסור למודר אבל לא הוה שומר שכר ואין לדקדק נמי בשמעתין דהלכה כרב יוסף דמשני רב יוסף לעולם בגינתו המשתמרת וקמ״ל דלא בעינן דעת בעלים כדרבי אלעזר והכי מוקי לה סוגיא דאלו מציאות (ב״מ ד׳ כט. ושם) כי גרסה דרבה קבלה מרב יוסף דקרא כדר״א אמי ורבה נמי שהיה מדקדק מתחילה דכשומר חנם דמי לא משמע ליה קרא אלא אסמכתא בעלמא דהא טעמא משום דמאי הנאה קא מטי ליה כדלעיל ולא פליגי רבה ורב יוסף אלא בסברא בעלמא וה״פ דההיא דאלו מציאות (שם ד׳ לא.) אי דמנטרא לרבה כדאית ליה מפשיעה לרב יוסף כדאית ליה מגניבה ואבידה פשיטא דלהא לא צריך קרא [ג] וגרסה לר״י דהלכה כרבה בכל מקום לגבי רב יוסף בר משדה עגין ומחלה כדאיתא במי שמת (ב״ב ד׳ קמג:) ואין לפרש דהיינו דוקא בבבא בתרא כמו שיש מפרשים מדאמר במי שאחזו (גיטין ד׳ עד: ושם) ו) ותסברא והא קי״ל כרבה ובהא אין הלכה כרשב״ג ואין לומר דשמא בההיא מילתא קיימא לן דהלכה כרבה דהוה ליה למימר והא קי״ל בהא הלכתא כרבה כדאמר ובהא אין הלכה כרשב״ג ועוד דבפרק המפקיד (ב״מ מג.) גבי מפקיד מעות אצל שולחני מותרים ישתמש בהן ז) (צרורים לא ישתמש בהן) לפיכך אם אבדו חייב באחריותם קאמר רב נחמן דקי״ל כוותיה בדיני גאנסו לא דמשום שהתירו לו חכמים להשתמש בהן אינו נעשה רק שומר שכר א״כ באלו מציאות (שם דף כט.) גבי מה יהא בדמים רבי טרפון אומר ישתמש בהן לפיכך אם אבדו חייב באחריותן לא הוי אלא ש״ש כמו שאמר שם לרבה ואין לומר דהתם מודה רב נחמן דחייב באונסין משום היתר תשמיש משום דבלאו הכי היה שומר שכר שהיה שומר אבידה דאין זה סברא דמשום שני ח) סברות דפטור מלמיתב ריפתא לעניא ועוד דמותר להשתמש לא יעשה בשביל כך שואל אלא ש״ש בעלמא ועוד יש להביא ראיה דהלכתא כרבה מדמוקי סתמא דגמרא ט) מתניתין דהאומנין (ב״מ דף פ:) הלוהו על המשכון שומר שכר מחוורתא דלא כרבי אליעזר דאמר במלוה חבירו על המשכון ואבד יאבע ויטול מעותיו ולרב יוסף הו״מ לאוקמה אפילו כרבי אליעזר דלמסקנא מוקי כולהו אליבא ופלוגתייהו במלוה צריך למשכון אי מצוה קעביד אי לא פי׳ שצריך למשכון להשתמש בו ופותח לו והולך מהלוואתו כך פירש התס בקונטרס וא״כ הו״מ לאוקמה מתניתין באין צריך למשכון דכ״ע מצוה

פשיטא כיון דאפקוה קיימא לה ברשותייהו לכל מילי לא צריכא דקמו לה באפה כי הא דאמר רבה אמר רב מתנה אמר רב א המעמיד בהמת חברו על קמת חבירו חייב מעמיד פשיטא לא צריכא דקם לה באפה אמר ליה אביי לרב יוסף ב הכישה אמרת לן ג ולסטים נמי דהכישוה: מסרה לרועה נכנס הרועה כו׳: אמרי תחתיו דמאן אילימא תחתיו דבעל בהמה תנינא חדא זמנא ד) מסרו לשומר חנם ולשואל לנושא שכר ולשוכר כולן נכנסו תחת הבעלים אלא תחתיו דשומר ושומר קמא אפטר ליה לגמרי לימא תיהוי תיובתא דרבא ה) דאמר רבא שומר שמסר לשומר חייב אמר לך רבא ו מאי מסרו לרועה לברזיליה דאורחיה דרועה למימסר לברזיליה איכא דאמרי מדקתני מסרה לרועה ולא קתני מסרה לאחר ש״מ מאי מסרה לרועה מסר רועה לברזיליה דאורחיה דרועה למימסר לברזיליה אבל לאחר לא לימא מסייע ליה לרבא דאמר רבא ח שומר שמסר לשומר חייב אמרי לא דלמא אורחא דמילתא קתני והוא הדין לאחר: איתמר ז) שומר אבידה רבה אמר כשומר חנם דמי רב יוסף אמר ט כש״ש דמי רבה אמר כשומר חנם דמי מאי הנאה קא מטי ליה רב יוסף אמר כש״ש דמי י בההיא הנאה דלא בעיא למיתבי ליה ריפתא לעניא הוי כש״ש איכא דמפרשי הכי רב יוסף אמר כש״ש דמי כיון דרחמנא שעבדיה בעל כורחיה הלכך כש״ש דמי (סימן החזירה לעולם השב חייא אמרת נשבר שכר) איתיביה רב יוסף לרבה החזירה

כיון דאפקוה. איכא משיכה ושינוי רשות דהוי קנויה לכל מילי: דקמו לה באפה. שלא משכוה אלא עמדו בפניה לכל לד שלא תלך אנה ואנה אלא לקמה לאכול: **מעמיד.** משמע שאוחזה בידו ומוליכה לקמה: **הכישה.** במקל אמרת לן בההיא דהמעמיד ומשוס הכי מיתייב: **ולסטים נמי דהכישוה.** במקל ואשמועינן מתני׳ דהכישה במקל זו היא משיכה: **אלא אתחיו דשומר.** והכי משמע מסרה שומר לרועה נכנס הרועה תחתיו ואזלי בעלים ומשתעו דינא בהדי שני והראשון מסתלק: **שומר שמסר לשומר חייב.** אפילו באונסין דאמר ליה מפקיד את מהימנת לי בשבועה איהו לא מהימן לי בשבועה שנאנסה בפ׳ המפקיד (ב״מ לו:): **לברזיליה.** לתלמידו: **שומר אבידה.** הכניס אבידת חבירו לביתו כדכתיב ואספתו אל תוך ביתך וגו׳ (דברים כב): **דלא בעי למיתב ריפתא לעניא.** דהעוסק במצוה פטור מן המצוה מובלכתך בדרך ד) נפקא לן במס׳ סוכה (ד׳ כה.):

המזירה

כז א ב מיי׳ פ״ד מהל׳ גזקי ממון הלכה ג וע״ר בהשגות וכמ״מ סמג עשין סח טוש״ע ח״מ סי׳ שלד סעיף ג:

כח ג מיי׳ שם סמג שם טור ש״ע ח״מ סי׳ שלו סעיף ג:

כט ד ה מיי׳ שם הל׳ יא טוש״ע שם ס״ט:

ל ו ז מיי׳ פי״ג מהלכות אבידה הלכה י סמג עשין עד טוש״ע ח״מ סי׳ רסז סעיף טז:

מוסף רש״י

כולן נכנסו תחת הבעלים. מתחייבין בנזקין כבעלים (לעיל מד:). **שומר אבידה.** שמצא אבידה והכניסה אל תוך ביתו כדכתיב ואספתו אל תוך ביתך (ב״מ פב.). **רבה אמר כשומר חנם דמי.** ואינו חייב אלא בפשיעה (ב״מ כט.). **רבי יוסף אמר כשומר שכר דמי.** שכר מצוה (שם ושבועות מד:).

מסורת הש״ס

א) לעיל מד:, **ב)** לעיל יא: ב״מ לו:, **ג)** ב״מ כט. פב. שבועות מד. נדרים לג:, **ד)** [דברים ו], **ה)** [ד״ס שלוחין], **ו)** [ד״ס המ], **ז)** [עי׳ ב״מ מג.], **ח)** מהרמ״ם בשם מה׳ שכנת הגיה דמלת סברות ל״ל שכירות, **ט)** [בב״מ פב.]

הגהות הב״ח

(א) תוס׳ ד״ה פשיטא וכו׳ דמה שהוא בלשונו:

הגהות הגר״א

[א] תוס׳ ד״ה המעמיד כו׳ אפילו בהכ״ר כו׳. נ״ב אבל הרשב״א פסק דחייב: **[ב]** ד״ה בההיא כו׳ אלא דוקא כו׳. נ״ב והנ״א (פ״ב דסוכה וע״ש בר״ן) וש״ס כתבו דבשעה שעוסק אפילו יכול לקיים שתיהם פטור ע״ש: **[ג]** **בא״ד** וגלאה לר״י דהלכה כו׳. נ״ב וה״ר ומ״ש מולקין ע״ז:

רבינו חננאל

פשיטא כיון דפקוב קיימא לה ברשותייהו. אמר רב מתנה אמר רב המעמיד בהמת חבירו על קמת חבירו חייב. מסרה לרועה נכנס הרועה תחתיו וכולי׳. ואוקימנה מסר בעל הבית בהמתו לרועה ומסרה הרועה לכרזיליה. פיר׳ כרזיליה רועה תחת ידו הרועה הגדול מקבל מבני אדם ויש לו אחרים תחת ידו שמוסר להן ויוצאין ומרעין אותם ביער, וכרזילא לרועה כמו ריש דוכנא למלמדי תינוקות. ומילתא ברירה היא דכל מאן דמסר לרועה אדעתא דמסר הוא לכרזיליה, ולפיכך אין יכול לטען אין רצוני שיהא פקדוני ביד אחר, ומאחר שמסר לכרזילא נפטר הרועה ודין בעל בהמה עם כרזילא. המוצא **אבדה** ואינו מכיר בעליה ושומרה עד שיבואו בעליה, רבה אומ׳ כשומר חנם דאמי דהא לית ליה הנאה מידי, רב יוסף אמ׳ כשומר שכר בההיא הנאה דלא בעי מיהב ריפתא לעני, דקימא לן מתעסק במצוה פטור מן המצוה. איכא דאמ׳ מאי טעמא שעבודי שעבדיה רחמנא בעל כורחיה הילכך הוי עלה שומר שכר. ואותיב ליה רב יוסף